

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **S. M.**, zast. JUDr. Zdenkou Jurákovou, advokátkou, se sídlem v Teplicích, K. Čapka 16, 415 01, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 4. 6. 2004, č. j. 60 Az 46/2004-34,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá shora označený rozsudek Krajského soudu v Plzni, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 23. 2. 2004, č. j. OAM-1331/LE-B04-B04-2003. Tímto rozhodnutím nebyl stěžovateli udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2, a podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), a současně bylo vysloveno, že na stěžovatele se nevztahuje překážka vycestování ve smyslu ustanovení § 91 tohoto zákona.

Samostatným podáním požádal stěžovatel o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

V žalobě, která směřovala proti uvedenému rozhodnutí, pak stěžovatel v obecné rovině namítal porušení § 3 odst. 3, § 32 odst. 1, § 46, § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), resp. § 12 a § 91 zákona o azylu. Doplnil, že se nemůže vrátit do Makedonie, hrozí mu uvěznění a ohrožení života; zákon o amnestii není důsledně

uplatňován, bývalí vojáci Národní osvobozenecké armády Albánie (dále jen „UCK“) jsou pronásledováni, několikrát jej doma hledala policie. Na základě těchto skutečností pak požadoval zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení.

V následném rozsudku krajský soud dospěl obdobně jako správní orgán k závěru, že stěžovatel domovskou zemi neopustil z důvodů upravených zákonem o azylu, t. j. v důsledku pronásledování pro uplatňování politických práv a svobod, nebo pro odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 zákona o azylu). Soud shledal, že v daném případě stěžovatel jako důvody své žádosti o udělení azylu označené důvody neuváděl. Krajský soud se proto zcela ztotožnil s právním názorem a závěrem žalovaného správního orgánu a námitkám stěžovatele nepřisvědčil. Na základě výše uvedeného pak Krajský soud v Plzni žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel kasační stížnost, ve které nejprve zrekapituloval dosavadní průběh řízení. Dále uvedl, že kasační stížností namítá stížnostní důvody vymezené v § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Doplnil, že řízení trpí vadou řízení a to z důvodu, že správní orgán, jakož i krajský soud, nerespektovaly mezinárodní závazky České republiky, přičemž obecně odkázal na nerespektování práva Evropské unie, a dále na nerespektování na čl. 12 a 13 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, s tím, že na uvedený pakt navazuje řada norem, zabývajících se ochranou občanských a politických práv. Uvedl, že jak správní orgán, tak krajský soud, se označenými závazky měly zabývat.

Na základě výše uvedených skutečností pak stěžovatel požadoval, aby byl napadený rozsudek zrušen a vrácen k dalšímu projednání.

Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém uvedl, že popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak správní rozhodnutí, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy; odkázal na správní spis. Navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud napadený rozsudek přezkoumal v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Po přezkoumání kasační stížnosti Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatel je zastoupen advokátkou.

Před samotným posouzením věci považuje Nejvyšší správní soud za nutné předeslat, že v řízení o kasační stížnosti není jeho úkolem znovu posuzovat, zda měl být stěžovateli azyl udělen, nýbrž je jeho úkolem pouze posoudit, zda předchozí řízení naplňuje důvody vymezené v § 103 odst. 1 s. ř. s., specifikované stěžovatelem.

Vzhledem k tomu, že stěžovatel za tyto důvody označil důvody vymezené v § 103 odst. 1 písm. a) a b), zabýval se Nejvyšší správní soud naplněním těchto stížnostních důvodů. Nejprve je třeba se vyjádřit k významu označených důvodů.

Význam prvního z uvedených důvodů, t. j. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy „nesprávného posouzení právní otázky soudem“, spočívá podle Nejvyššího správního soudu buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní závěr, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Takováto pochybení v rozhodnutí Krajského soudu v Plzni však Nejvyšší správní soud neshledal.

Dále je třeba se vyjádřit k dopadu dalšího ustanovení, a to § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., které předpokládá, že došlo k vadě řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost. K významu první části (došlo k vadě řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu) je třeba podle Nejvyššího správního soudu uvést, že skutková podstata je se spisy v rozporu, pokud skutkový materiál, jinak dostačující k učinění správného skutkového závěru, vedl k jiným skutkovým závěrům, než jaký učinil rozhodující orgán. Skutková podstata dále nemá oporu ve spisech, chybí-li ve spisech skutkový materiál pro skutkový závěr, učiněný rozhodujícím orgánem, přičemž tento materiál je nedostačující k učinění správného skutkového závěru. Význam další části označeného písm. b) § 103 odst. 1 s. ř. s. („při zjišťování skutkové podstaty byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto vytýkanou vadu měl soud napadané rozhodnutí zrušit“) se zakládá na faktu, že intenzita porušení řízení před správním orgánem byla v přímé souvislosti s následnou nezákonností tohoto rozhodnutí. K poslednímu možnému porušení z tohoto zákonného ustanovení („rozhodnutí správního orgánu je nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost“) Nejvyšší správní soud uvádí, že jeho možný dopad je třeba posuzovat vždy ve spojení se zněním konkrétního rozhodnutí.

Ani jeden z důvodů vymezených v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. však Nejvyšší správní soud neshledal.

Po přezkoumání Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že krajský soud správně vyšel ze skutkového a právního stavu, jenž existoval v době rozhodování žalovaného správního orgánu, a zabýval se všemi výroky napadeného rozhodnutí v mezích žalobních bodů. Podle názoru Nejvyššího správního soudu se tak rozhodnutí krajského soudu dostatečně opírá o důvody, které opodstatňují dospět k předmětnému výroku.

Nejvyšší správní soud uvádí, že podle ustanovení § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých

politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Z předloženého správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel má občanství Makedonie a je albánské národnosti. Dne 1. 12. 2003, poté, co bylo rozhodnuto o jeho správním vyhoštění (rozhodnutí č. j. SCPP-287/UL-OPK-CV-SV-10-2003 ze dne 12. 11. 2003) podal návrh na zahájení řízení o udělení azylu, ve kterém výslovně uvedl, že byl členem UCK, po skončení války mu hrozilo zatčení ze strany makedonské policie, obával se o život, protože jeho kamarádi z UCK se již z vězení nevrátili. O azyl žádá z důvodu, že „nemůže zůstat v Makedonii, nemá žádné doklady, hrozí mu tam vězení a bojí se smrti ve vězení“. Z protokolu o pohovoru k důvodům návrhu na zahájení řízení o udělení azylu na území České republiky ze dne 27. 1. 2004 vyplynulo, že stěžovatel o azyl žádá z důvodu pronásledování ze strany domovské policie. Makedonii opustil 20. 9. 2003. Během války mezi Albánci a Makedonci v roce 2001 bojoval na straně UCK. Po příchodu vojsk NATO válka skončila smírem a potom začala makedonská policie zatýkat příslušníky, kteří bojovali na albánské straně. Mnohokrát jej policie předvolala, ale nikdy tam nešel, protože znal 5 - 6 lidí, kteří byli rovněž předvoláni na policejní stanici a během 3 - 4 měsíců se ztratili a nikdo neví, kde jsou a co se s nimi stalo. Makedonská policie v Albáncích viděla teroristy a také proti nim zasahovala. Dále uvedl, že si byli stěžovat u sil NATO, ale bylo jim odpovězeno, že NATO nemá zprávy o tom, že by Makedonci nějakým způsobem porušovali dohodu o smíru, a že jim není nic známo o tom, že by makedonská policie zavírala a mučila Albánce. Na otázku, zda se zkusili obrátit na se svou stížností na mezinárodní humanitární organizaci, odpověděl, že v tomto směru pracují i albánské strany, např. Albánská demokratická strana, kde jim bylo řečeno, že se makedonská policie nepřiznává k mučení a zavírání Albánců, a podle policie tyto skutky páchají osoby, které jsou převlečeni v policejních uniformách a nejsou příslušníky policie. Z protokolu dále vyplynulo, že jiné problémy se státními orgány, úřady, soudy a policií či armádou neměl. Neměl problémy ani z důvodu rasy, národnosti nebo náboženství. K doložení své výpovědi žádné důkazy nemá, uvedl toliko, že rodiče mu mohou poslat předvolání od policie k výslechům. Z obsahu spisu také vyplynulo, že stěžovatel o azyl nepožádal bezprostředně po příjezdu na území České republiky, ale učinil tak až po zadržení Policií a rozhodnutí o jeho správním vyhoštění. Stěžovatel se nechce vrátit do Makedonie, chce pobývat v České republice, protože zde žije jeho bratr a stěžovatel chtěl za ním. Stěžovateli byla na závěr pohovoru (vedeného za přítomnosti tlumočníka) poskytnuta možnost, aby se s obsahem protokolu seznámil, vyjádřil se k němu, resp. navrhl jeho doplnění. Této možnosti nevyužil.

Z obsahu spisu dále vyplývá, že žalovaný správní orgán vycházel ze Zprávy Ministerstva zahraničí USA o dodržování lidských práv na území bývalé jugoslávské republiky Makedonie za roky 2001 a 2002, Příručky Ministerstva vnitra Velké Británie Informace o zemi bývalá jugoslávská republika Makedonie z dubna 2003, Informace ministerstva zahraničních věcí ČR č. j. 1433379/2003-LP ze dne 31. 12. 2003 a databáze ČTK, ve kterých se uvádí, že Makedonie se po rozpadu Jugoslávie stala parlamentní demokracií, se zastoupením stran na mnohonárodnostním základě a zvýšenou ochranou práv menšin. Rámcová dohoda, která byla podepsána dne 13. 8. 2001 vůdci vládnoucí etnické makedonské strany a etnické albánské strany po uzavření příměří dne 5. 7. 2001, tato práva potvrzuje. Dne 26. 9. 2001 bojovníci UCK v souladu s dohodou dobrovolně odevzdali zbraně jednotkám NATO a oznámili rozpuštění své skupiny. Po ukončení bezpečnostní krize v Makedonii v roce 2001 a po následném podpisu Ohridské rámcové dohody je zajištěna nedotknutelnost práv všech občanů žijících na území Makedonie, makedonští Albánci

mají stejný přístup ke všem státním institucím i ke vzdělání jako všechny ostatní národy a národnosti žijící na území Makedonie, a vůči jejich postavení nejsou a ani nemohou být uplatňovány žádné diskriminační prvky, spíše naopak. Zákon o amnestii poskytuje amnestii a ochranu proti stíhání bývalým bojovníkům UCK a osobám, které se vyhýbaly odvodu do státní armády, avšak neposkytuje ochranu válečným zločincům.

Z takto zjištěného skutkového stavu vycházel správní orgán, jakož i krajský soud, a jejich závěr o tom, že stěžovatel neuvedl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, tak plně vychází ze skutkového stavu zjištěného v průběhu správního řízení v souladu s příslušnými ustanoveními správního řádu. Obecné tvrzení o pronásledování, bez prokázání existence takového pronásledování, navíc za situace, kdy se stěžovatel účinně neobrátil se svými problémy na místní či jim nadřízené domovské orgány, či na mezinárodní humanitární organizace, nelze podřadit pod zákonem (o azylu) vymezené důvody. Stejně tak nelze odhlédnout od skutečnosti, že stěžovatel o azyl nepožádal bezprostředně po příjezdu na území České republiky, ale až poté, co byl zadržen policií a bylo rozhodnuto o jeho správním vyhoštění, což nasvědčuje účelovosti jeho žádosti o azyl.

Nejvyšší správní soud přitom dospěl k závěru, že v odůvodnění rozhodnutí žalovaného správního orgánu jsou správně posouzeny rozhodující právní i faktické skutečnosti, z nichž žalovaný vycházel, skutková zjištění jsou zde přehledně a srozumitelně uvedena a vyplývají z provedených důkazů, přičemž krajský soud správně posoudil, že skutkový stav byl žalovaným správním orgánem zjištěn přesně, důkazy, které si správní orgán opatřil byly úplné a tyto vyhodnotil v kontextu platné právní úpravy. Po skutkové ani právní stránce tak nechybí ani logická vazba mezi rozhodnutím a podklady pro něj. K nesprávnému posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení tak podle Nejvyššího správního soudu nedošlo.

Nejvyšší správní soud s ohledem na svou ustálenou rozhodovací praxi konstatuje, že podstatou a smyslem azylového řízení je udělit azyl toliko za pronásledovaní za uplatňování politických práv a svobod, resp. z důvodu odůvodněného strachu z pronásledování z taxativně vymezených důvodů. Azylové zákonodárství České republiky přitom, a to v kontextu právních úprav azylu v jiných demokratických evropských zemích, tak vnímá právo na azyl toliko jako právo na nezbytnou ochranu před výše uvedeným, což však v souzené věci nenastalo.

Ke konkrétním námitkám stěžovatele, kdy uváděl, že správní orgán, jakož i krajský soud nerespektovaly mezinárodními závazky České republiky, a bez bližší argumentace odkazoval na právo Evropské unie a čl. 12 a 13 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech a navazující normy zabývající se ochranou občanských a politických práv s tím že jak správní orgán, tak krajský soud se označenými závazky měly zabývat, Nejvyšší správní soud konstatuje, že z označených mezinárodních závazků, ale ani z jiných relevantních mezinárodních závazků České republiky, nevyplývá, že by pro stěžovatelem uváděné důvody měl být stěžovateli udělen azyl, či že by zákon o azylu byl v rozporu s těmito mezinárodními závazky.

Nejvyšší správní soud tak v označených námitkách nemohl stěžovateli přisvědčit.

Po porovnání všech námitek a jich doplňujících tvrzení stěžovatele s významem jednotlivých důvodů, pro které lze kasační stížnost přisvědčit, dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že k naplnění ani jednoho z důvodů upravených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) nedošlo. Z procesní opatrnosti se Nejvyšší správní soud zabýval i případným naplněním jiného stížnostního důvodu upraveného v § 103 odst. 1 s. ř. s., tedy písm. c) a d), kdy porovnával tvrzení stěžovatele i s dopady těchto ustanovení, avšak ani naplnění jiného stížnostního důvodu neshledal.

Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že v souzené věci neshledal stěžovatelem uváděné skutečnosti, ve spojení s ustanovením § 103 odst. 1 s. ř. s., za opodstatněné.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji jako takovou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Vzhledem ke skutečnosti, že Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl neprodleně po jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Protože žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žádnému z účastníků se právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 27. června 2005

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu